

ACC. N.R. M. 7260:1-5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Aug. L. Nordgren
Härad: Onsjö Adress: Högseröd, Löberöd
Socken: Hällaröd Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1941 Född år _____ i _____

Lärskilt köst skilt från vandra gästugan.

Etn. II: 27.

2001
27

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 7260 : 1-5.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Sundström

Härad: Ansjö

Adress: Hörselön Låberöd

Socken: Hallarids

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Rtv. II:
L. 27.

Häimad uppteckning och svar ä amst
litta och mr. sam jag genom egna upp-
levelser och rän från gången tid, i min-
ret så gott jag kan för min sakt framställa.
Dels från min födelstbygd i Hallarid dels
från omgränsande orter var i jag vitats.

Skriv endast på denna sida!

Dessa svar härlösa sig från Långhult
 i Hallarids socken, och Oxjö härad, och är
 från mitt Morfärdra hem darstädes der jag
 vistats i min barndoms och uppväxttid, hos
 Landtbrukare Anders Nilsson, som ägde ett hem
 man som bestod av Fäladsmark, stog, och i många
 mindre åkrar, vara föddes under 8 kor 4-5 st
 ungt kreatur får och svin samt två hästar
 Särskilt kött förebarn i annu ända plats
 sedan i min barndom, såväl som på de
 flesta hemman. Husdjurs och Fårjars
 Hön köken användes till endast till att
 laga mat uti, samt vara der och dricka
 samt andra små sysslor, eldstad för kökets
 uppvärmning saknades helt i den tiden
 och här senare tids bekvämlighet till
 köket var då som nu helt skilt från
 vardagsstugan, men användes ej då som

1.
 L. G. M.
 1. A-B.

2. A-B.

3. A.

rum där familjen intog sina måltider. Detta är en med rum först under de senare åren kammit i bruk på Landsbyggen. Dessförinnan lagades endast mat i köket. Stamma användes köket på de flesta platser på Landsbyggen, som dagligt rum där till och med i många fall en sängplats fins anordnad. Genom att köket användes som dagligrum kan i så fall övriga rum i vanliga fall stå aräda och fina.

Typen som ej förskam, eller förskammer, om så varit fallet har de varit ytterst sällsynta i annämda trakt, samt i kringliggande orter.

Ja båda dess förskam, men mest med kök, det vanligast förskam kunde var med kök, vari matlagning förskam, men även förskam i en del fall. Kökspis i vardags rum där matlagning förskam.

L. 27

3. A

B. C

4. A. B.

ACC. N.R. M. 7260:3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I de flesta fall var dock köket anskildt för sig
själv, helt från öariga rum.

Med grund som ligger här för, att kök och
bainingsrum skildes från varannat, var inte
annan orsak, än från första början var ju köken
med öppen spis och i regel
mycket kalla var för den värme som var i
bainingsrummet, fick lagas bättre vara på
än släppas direkt i skorstenen, huru som
det sig att i slutet på 1800 talet de flesta
kök och bainingsrum var helt skilda åt.

I senare tid har ju mera praktiska och hy-
gieniska krav dertill gjort sig mera gällande
i inredning och kamförd. Som gällde på
Landsbyggen ej hade en aning om för en 30-40
år sedan.

Steket användes äret om såvida inte Vinterna
och kölden gjorde utbräck här, att köket

L. 27

B. C.

5. A.

ACC. NR. M. 7260:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Användes i allmänhet vid Bak. byggd, och
kvätt vid sekel skiftet och härefter, då i de
flerta fall, i den tiden, slutet av 1800- och i
början av 1900 talet inga byggghus fanns, eller
var kammet vägt vidare i bruk, det är först
nu under de senare åren som en modernisering
av skåpen tagit en större omfattning, med
vatten och oljappslutningar, samt praktiska och
moderna inredningar. Fast är man, än idag
i något outstaka fall ännu kan finna en
kvättargyta inmurad i skåpet, men dock mest är
det en sällsynthet att finna en inmurad
bakruan i ett outstaka skåp.

Ja perioden avses 1850-1900 möjligt till
1914.

Frågor som inte med bestämdhet kan besvaras
nu, då de gamla som föddes i fjärde halvår av
1800 talet är borta, några nu levande som

L. 27
5 dt.

B.
G.

Kan ge ett säkert svar härpå är nog rätt svårt
 att få tag i, det enda säkra, som någon
 bestämmd slutsats kan dragas ifrån är ju
 byggnadsrätt och stil, som kan ge en
 säker ledning om äldre data, jag vet
 blund annat att jag för 40 år sen såg 1600
 tals byggnader, som jag härse sedan haft
 god ledning vid bestämmande av gamla
 gårdar och boningshus, trots att matriska-
 ring kan ha förskannit både en och flera
 gånger.

Om särskilt köp användes före 1850 kan sökas
 både ja och nej. Enligt vad min gamla mor
 berättat mot flera andra, förkam i äldre
 tid rätt ofta äppelkällan som
 var direkt murade in i Hagligstugan
 vardagsstuan. Avskiljandet från vattentät kan
 gått så småningom under denna lappo intill
 vår moderna tid.

L. 27

5. 6.

D